

Regionledningskontoret
Gertrud Ocklin

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-06-16

RS 2026-0476

Regionstyrelsen

Yttrande över regionrevisorernas projektrapport 25/2025 Utveckling av vårdinformationsmiljön

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår att regionstyrelsen beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör regionstyrelsens yttrande till regionrevisorerna över projektrapport 25/2025 Utveckling av vårdinformationsmiljön.

Sammanfattning

Regionrevisorerna har överlämnat projektrapport 25/2025 Utveckling av vårdinformationsmiljön till regionstyrelsen för yttrande.

Regionrevisorerna samlade bedömning är att regionstyrelsen inte tillräckligt tydliggjort styrning och uppföljning av arbetet med nytt huvudjournalssystem samt vårddatalager och pekar bland annat på att politiska mål, projektdirektiv, riskanalyser och planer för utvecklingsarbetet saknas. Revisionen lyfter även att roller och ansvar behöver bli tydligare.

I rapporten lyfts samtidigt att planeringsarbete pågår tillsammans med berörda parter, samt att ansvaret för det fortsatta utvecklingsarbetet kommer att överföras till Karolinska Universitetssjukhuset från och med den 1 juli 2026.

Regionledningskontoret ser att rapporten belyser viktiga områden för ett framgångsrikt utvecklingsarbete. Regionledningskontoret konstaterar att flera delar av rekommendationerna redan har genomförts eller utgör planerade aktiviteter i det fortsatta arbetet.

Regionledningskontoret bedömer sammantaget att etablerad styrning av uppdragen kring nytt huvudjournalssystem i huvudsak är tydliga, samt att det pågår arbete för att förtydliga styrning avseende dataplattform.

Bakgrund

Regionrevisorerna har överlämnat projektrapport 25/2025 Utveckling av vårdinformationsmiljön till regionstyrelsen för yttrande.

Hälso- och sjukvården i Region Stockholm genomgår en omfattande och nödvändig digital transformation för att möta framtidens vårdbehov. För att möta hälso- och sjukvårdens behov av utvecklingsbara och patientsäkra system pågår nu en generationsväxling av vårdens it. Flera stora förändringar som gäller såväl teknikskifte som förändrade arbetssätt i hälso- och sjukvården behöver genomföras samtidigt liksom etablering av nya samverkansformer. Generationsväxlingen kommer att pågå under flera år och under de närmaste åren kommer fokus vara på förberedelser i nära samarbete med vårdverksamheterna och vårdanställda inför införande genom exempelvis anpassning av system, utbildning och integration.

Regionfullmäktige beslutade i juni 2020 att upphäva genomförandebeslutet för det dåvarande programmet Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM). Den då pågående upphandlingen av vårdstöd och vårdkontinuitetsstöd avbröts på grund av förändrade verksamhetsförutsättningar (RS 2019-1041). I samband med beslutet gavs regiondirektören i uppdrag att ta fram en plan för att ersätta nuvarande huvudjournalssystem samt att inleda förarbete inför ett grundläggande tekniskt skifte av vårdens it-miljö. Återrapportering till regionstyrelsen skedde i maj 2021 (RS 2020-0711) med förslag på åtgärdsplan.

I april 2022 fattade regionstyrelsen beslut om medel under 2022 för generationsskifte avseende vårdens it-miljö (RS 2022-0174), med uppdrag till regiondirektören att besluta om insatser inom följande områden i enlighet med åtgärdsplanen: Digitalisering som skapar värde här och nu för patienter och medarbetare, ersätta it-stöd som når slutet av sin livscykel, komplettera med lösningar där digitalt stöd saknas samt skapa förutsättningar för vårdens digitalisering.

I december 2022 tog regionfullmäktige beslut om att upphandla nytt huvudjournalssystem och tilldelade uppdraget till regionstyrelsen (RS 2022-0608). Arbetet inleddes och följdes av ytterligare beslut i regionstyrelsen kring upphandlingen. Återrapportering av arbetet och tillhörande beslut kring upphandling har behandlats och beslutats i regionstyrelsen. I samband med tilldelningsbeslut i februari 2025 togs även beslut om att inrätta en parlamentarisk styrgrupp och efter det har rapportering skett kvartalsvis i möten med möjlighet att ställa frågor. Det har vidare tagits beslut om upphandling av nytt röntgeninformationssystem med tillhörande bildhantering och arkiv (RIS/PACS, RS 2023-0729). Tilldelningsbeslut togs i oktober 2025 med tillhörande information. Sammantaget konstaterar regionledningskontoret att det skett rapportering kring projekten utifrån

regelverk och behov. Rapportering har även skett i tertial och årsbokslut utifrån ordinarie rapportering kring uppdrag.

I budget 2025 (RS 2024-0217) gav regionfullmäktige i uppdrag till regionstyrelsen att, i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden, utreda hur vårdens it inklusive det pågående utvecklingsarbetet ska styras och samordnas. I november 2025 i samband med Budget 2026 fick Karolinska Universitetssjukhuset i uppdrag att från den 1 juli 2026 överta ansvaret för vårdens gemensamma it-system från regionstyrelsen (RS 2025-0629). När it-kompetensen finns närmare vårdverksamheterna ökar möjligheterna att samordna arbetet och utveckla effektiva och användarvänliga digitala lösningar som bättre stödjer vårdens behov.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Regionledningskontoret bedömer att det finns etablerade strukturer för styrning, uppföljning och genomförande av de pågående utvecklingsprojekten inom vårdens it. Arbetet har bedrivits stegvis genom flera avgränsade projekt och har löpande följts upp genom regionstyrelsens ordinarie processer.

Samtidigt delar regionledningskontoret bedömningen att vissa delar av styrningen behöver utvecklas ytterligare. Detta gäller särskilt dokumentation av projektöverskridande risker och beroenden, ansvarsfördelningen i samband med överföringen av vårdens it till Karolinska Universitetssjukhuset samt styrningen av datalager och dataplattformar.

Flera av de åtgärder som revisionskontoret efterfrågar pågår redan eller utgör planerade aktiviteter inom ramen för genomförandet av Budget 2026, den fortsatta införandeplaneringen för vårdens nya it-system samt arbetet med en regiongemensam datastrategi.

Tydliggörande av styrmodell, mål och projektdirektiv

Till en början vill regionledningskontoret förtydliga att vårdens it består av fem projekt, som har startats successivt. Det är ett pågående arbete fram till och med 2029 och eventuellt längre. Arbetet med datalager och vårddatalager har startats parallellt, men styrs och leds inte gemensamt med de fem projekten.

Regionledningskontoret vill framhålla att den valda styrningsmodellen är ett medvetet ställningstagande. Efter regionfullmäktiges beslut 2020 att

avbryta programmet Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) har utvecklingen av vårdens it bedrivits stegvis genom flera avgränsade projekt. Syftet har varit att minska komplexiteten, skapa tydligare ansvarsförhållanden och säkerställa att varje utvecklingsinsats utgår från ett konkret verksamhetsbehov. Arbetssättet skiljer sig därmed från FVM, där ett omfattande program med många beroenden bedömdes bidra till otydlighet avseende styrning, ansvar och genomförande.

För de fem projekten har två beslutats i regionfullmäktige, det är nytt huvudjournalssystem (RS 2022-0608) och RIS/PACS (RS 2023-0729). Tre projekt beslutades som lokalt samordnad upphandling på nämndnivå; it-stöd för journalföring för anestesi och intensivvård (SLSO 2021-0219), journalssystem inom graviditets- och förlossningsvården (SLSO 2022-0413) och verksamhetssystem för avvikelshantering (K2024-7230).

Samtliga projekt har beslutats separat av behörig nämnd eller av regionfullmäktige och har därmed egna mål, budgetar, styrgrupper och uppföljningsformer.

Alla projekten svarar mot den inriktning som beslutades i samband med beslut om budget för utvecklingsprojekten (RS 2022-0174). Mål för varje projekt definierades i upphandlingsdokumentationen och införandeprojekten utgjorde del av upphandlingen. Mål för de nu pågående projekten utgår därmed från avtalens målbild, eftersom det handlar om att fullfölja avtalen och avtalens införande projekt.

I alla projekten pågår ett samarbete med respektive leverantör för att införa systemen enligt de mål som satts i upphandlingen. Det har även tagits fram projektdirektiv som omfattar tidplaner, styrgruppsbemanning med mera. Projektdirektiven bygger på det som finns i upphandlingsdokumentationen och som därmed redan beslutats av behörig styrelse eller nämnd.

Det finns delar som inte utgör del av leverantörernas åtaganden och därmed inte är del av projekten, exempelvis omhändertagande av data från befintligt huvudjournalssystem.

Risikanalyser och projektöverskridande beroenden

Regionledningskonstoret konstaterar att det finns pågående arbete och förhandlingar med leverantör befintligt huvudjournalssystem (CGM), men att det arbete utgör ett eget projekt under ledning av Karolinska Universitetssjukhuset.

Det har i grunden inte inrättats ett program med ett övergripande ansvar utöver den inriktning som beslutades i samband med inrättandet av en budget för utvecklingsprojekten (RS 2022-0174).

Begreppet Generationsskifte vårdens it har använts som en samlande benämning för flera utvecklingsinitiativ inom vårdens it, men har inte organiserats som ett traditionellt program med gemensamt programdirektiv, programbudget eller programorganisation. Detta har varit ett medvetet vägval mot bakgrund av erfarenheterna från Framtidens vårdinformationsmiljö.

I stället har projekt startats successivt i takt med att tydliga behov har identifierats. Regionledningskontoret delar samtidigt bedömningen att dokumentationen av projektöverskridande beroenden, risker och ansvarsförhållanden kan utvecklas ytterligare. Detta behov har blivit mer påtagligt i takt med att projekten gått från upphandling till införande och osäkerheter utifrån rättsliga processer är avslutade.

I alla projekten pågår ett samarbete med respektive leverantör för att införa systemen enligt de mål som satts i upphandlingen. Det har etablerats projektstyrgrupper som kontinuerligt leder och följer upp arbetet, samt säkerställer att risker och beroenden hanteras.

Tidplaner, införande och överprövningar

Regionrevisorerna uppfattar en otydlighet avseende tidplan, nämligen att införandeplanering utgår från en tidplan på cirka fyra år, men att andra dokument anger fem år.

Regionledningskontoret konstaterar att andra dokument bland annat är avtalet med leverantören, som anger att tid för införandet är maximalt fem år, samt att leverantören för nytt huvudjournalssystem bedömer att arbetet kan utföras på fyra år, vilket utgör grund för nuvarande planering. Det kan konstateras att det därmed är inom avtalets ramar.

Regionledningskontoret vill även framhålla att upphandlingen av nytt huvudjournalssystem varit föremål för flera överprövningar. Avtal kunde därför tecknas först under hösten 2025. Gemensam införandeplanering med leverantören, inklusive fördjupade analyser av tidplaner, kostnader, risker och beroenden, har därför i flera delar kunnat påbörjas först efter att avtal tecknats. Detta är en viktig förklaring till att vissa underlag fortfarande utvecklades vid tidpunkten för revisionens granskning.

Roller, ansvar och styrning av vårdens it

Inför överflyttningen av det utökade styrningsansvaret för vårdens it till Karolinska Universitetssjukhuset den 1 juli 2026 tas överenskommelse om uppdragets omfattning fram.

Överföringen av ansvaret för vårdens gemensamma it-system till Karolinska Universitetssjukhuset är resultatet av det uppdrag som regionfullmäktige gav regionstyrelsen i Budget 2025 att utreda hur vårdens it ska styras och samordnas. Efter genomförd utredning, remissbehandling och politisk beredning beslutade regionfullmäktige i Budget 2026 att ansvaret ska överföras från den 1 juli 2026.

De fem införandeprojekten ingår i överflyttningen och projektdirektiven kommer att vara bilagor till överenskommelsen.

Syftet med förändringen är att samla ansvar, kompetens och utvecklingsarbete närmare vårdverksamheterna, öka samordningen och skapa bättre förutsättningar för införandet av den nya vårdinformationsmiljön. Förändringen ligger även i linje med regionfullmäktiges beslut om förenklad styrning av vårdproduktionen i egen regi.

Förändringen innebär att ägande och styrning av de gemensamma it-systemen för vårdprocesser blir en del av Karolinskas Universitetssjukhusets verksamhet och kommer att ingå i Karolinskas organisation och ledningsstruktur.

Arbetet med projekten har löpande rapporterats till regionstyrelsen inom ordinarie uppföljningsprocess. Vidare har projekten rapporterats till politiska gruppleddarmötet enligt det beslut som togs i februari 2025 om uppföljning av införandeprocessen för journalsystemet (RS 2025-0629).

Regionledningskontoret delar däremot bedömningen att formerna för den samlade uppföljningen kan utvecklas ytterligare i takt med att projekten går från upphandlingsfas till införandefas.

Utveckling av vårddatalager och dataplattformar

I samband med budget 2023 uppdrogs regionstyrelsen att säkerställa en behovsstyrd successiv utveckling av ett regionalt vårddatalager (RS 2022-0608).

Regionledningskontoret delar revisionskontorets uppfattning att ansvarsfördelningen mellan vårddatalager, dataplattformar och andra datarelaterade utvecklingsinitiativ behöver tydliggöras ytterligare.

Utvecklingsarbetet har i huvudsak bedrivits av Karolinska Universitetssjukhuset som nu planerar för en anskaffning och etablering av en dataplattform innehållande datalager och datatjänster för den egenägda hälso- och sjukvårdsverksamheten. Arbetet sker i nära samråd med berörda vårdgivare som har behov av tillgång till strukturerade och enhetliga data för styrning, uppföljning, kvalitet, forskning och utveckling av digitala funktioner.

Regionledningskontoret driver samtidigt ett regionövergripande initiativ i syfte att skapa en gemensam grund för hantering av data inom fler sektorsområden än hälso- och sjukvård och för fler syften.

Regionledningskontoret bedömer att dessa initiativ sammantaget svarar mot regionfullmäktiges ambition att successivt utveckla regionens förmåga att samla, tillgängliggöra och använda data. Samtidigt finns behov av en tydligare och mer sammanhållen styrning av området, vilket är en viktig utgångspunkt för det pågående arbetet med en datastrategi för Region Stockholm, exempelvis ingår etablering av modeller för data styrning samt utveckling och förvaltning av informationsstrukturer.

Ekonomiska förutsättningar

Regionledningskontoret konstaterar att ekonomiska förutsättningar för upphandling av nytt huvudjournalssystem redovisades vid regionstyrelsens möte den 4 april 2023 (RS 2022-0608) utifrån det som då var känt. För åren 2022 till och med 2025 har den dedikerade budgeten på 120 miljoner kronor varit tillräcklig för att finansiera arbetet. Införande arbetet för nytt huvudjournalssystem försenades väsentligt av ett antal överprövningar, vilket skapade osäkerhet för om och när ytterligare budget skulle behövas. Planering av införandearbetet för nytt huvudjournalssystemet har inletts i mitten på december 2025, och kommer att ligga till grund för budgetering för kommande år. Införandeprojektet av RIS/PACS utgör ytterligare väsentliga kostnader, som klarlades i samband med att tid för överprövning avslutades och införandeprojektet kunde inledas under november 2025. Det kommer att uppstå kostnader för olika faser, men de stora kostnaderna uppstår i samband med utrullning av system och de stora utbildningsinsatser som behöver genomföras. I planeringsarbetet framkommer när detta sker, men naturligtvis finns risk att olika etapper i arbetet tar längre tid och att kostnader infaller senare.

I arbetet med budget 2027 görs en omfattande analys av kostnader för införandeprojekten och estimat kring total kostnad för de behov och kringliggande projekt som nu har identifierats. Budget 2027 och åren därefter kommer att inkludera eventuella finansiella risker. I samband med att ansvaret för nytt huvudjournalssystem övergår till Karolinska Universitetssjukhuset (RS 2025-0629) kommer en ekonomisk överenskommelse att utarbetas för finansiering av utvecklingsarbetet under 2026.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Mikael Ohrling
Sjukvårdsdirektör

Beslutsunderlag

1. Regionrevisorernas projektrapport 25/2025 Utveckling av vårdinformationsmiljön

Beslutsexpediering

1. Regionrevisorerna

Godkänd av Emma Lennartsson, 2026-06-16